

Kenelle: Sisäministeriölle

Viite: SMDno-2015-1539 Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta

19.2.2016

Asia: Suomen Pakolaisapu ry:n lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta

Suomen Pakolaisapu kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitussa asiassa ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Yleisiä huomioita

Hallitus on antanut lakiesityksen luonnoksen kiireellisenä, ja aikataulun tiukkuus valitettavasti näkyy luonnoksen puutteellisena valmisteluna. Esimerkiksi pakolaisten perheen yhdistämisen nykytilaan liittyviä haasteita ei tuoda luonnoksessa esiin lainkaan. Myös vaikutusten arvioinnissa on jätetty kokonaan huomiotta esimerkiksi perheen merkitys kotoutumisessa, vaikka perheen saamisen maahan on toisaalla luonnoksessa todettu ”tosiasiallisesti edistävän kotoutumista”. Samoin luonnoksessa todetaan ehdotetuilla muutoksilla olevan vaikutuksia perhe-elämän suojaan sekä lasten etuun, mitenkään kuitenkaan perustelematta tai avaamatta, miksi heikennykset eivät olisi perustuslain tai Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten vastaisia.

Pakolaisapu vastustaa perheen yhdistämiseen kaavailtuja kiristyksiä. Perhe-elämän vietto on ihmisoikeus. Tämän oikeuden toteutuminen on jo nykyisenkin lainsäädännön puitteissa monelle mahdotonta, eikä edellisten kiristysten seurauksia ole riittävässä määrin selvitetty. Kiristysten sijaan perheen yhdistämistä tulisi helpottaa.

Toimeentuloedellytys on jo nyt kohtuuton monille maahan muuttaneille, ja sen laajentaminen koskemaan kansainvälistä suojelua saavia ei edistä kotoutumista, niin kuin luonnoksessa kerrotaan, vaan päinvastoin vaikeuttaa sitä.

Tehostumisen sijaan perheen yhdistämisen vaikeuttaminen hidastaa ja heikentää kotoutumismahdollisuuksia erityisesti pidemmällä tähtäimellä, jos ihmisten on toimeentulo vaatimuksen ja perheen yhdistämiseen liittyvien muiden kulujen vuoksi hakeuduttava välittömästi mihin tahansa työhön perheen Suomeen saamiseksi. Kieli- ja muut opinnot kärsivät tai jäävät kokonaan väliin, jos ainoa intressi on kerätä riittävästi rahaa perheen yhdistämiseksi. Pidemmällä aikavälillä opinnot ovat paitsi yhteiskunnan ja perheenkokoajan, myös perheenjäsenten etu, kun täällä jo asuva perheenjäsen voi tukea myöhemmin tulleita kotoutumisessa.

Ohjeelliseksi tarkoitettua tulotasoa noudatetaan päätöksissä hyvin kirjaimellisesti. **Pakolaisapu katsoo, että kansainvälistä suojelua saaneille toimeentuloedellytystä ei tulisi asettaa lainkaan**, ja muiden maahan muuttaneiden kohdalla kohtuullistaa. Sähköisten hakemusten jättämismahdollisuus helpottaisi käytäntöä hieman, muttei poista vaatimusta henkilökohtaisesta vierailusta suurlähetystöön. Sähköistäkään järjestelmää ei ilmeisesti olla ottamassa ennen mahdollisten kiristysten voimaan astumista käyttöön.

Perheenyhdistäminen on laillinen ja turvallinen reitti Suomeen pääsyyn. Kiristysten seurauksena on vaarana, että myös perheenjäsenet lähtevät hakemaan turvapaikkaa vaarallisia reittejä pitkin. Matka on monelle, erityisesti naisille ja lapsille, traumatisoiva ja hengenvaarallinen.

Nykytila: Perheenyhdistäminen on jo nyt vaikeaa

Perheen vaikutus kotoutumiseen on merkittävä kaikenikäisillä ja eri syistä maahan muuttaneilla. Perheenyhdistämisen hakeminen on jo nykyään erityisen vaikeaa kansainvälistä suojelua saaneille sen korkeiden kustannusten ja käytännön haasteiden vuoksi. Perheenyhdistämishakemuksen jättäminen lähimpään Suomen suurlähetystöön on monelle mahdotonta pitkien etäisyyksien, korkeiden kustannusten, puuttuvien asiakirjojen ja vaarallisen matkan vuoksi.

Kansainvälistä suojelua saaneiden perheenyhdistämishakemusten määrän viimeaikaisia muutoksia ei avata luonnoksen nykytilan esittelyssä lainkaan. Perheenyhdistämisestä on jo edellisten, vuosina 2010 ja 2012 tehtyjen kiristysten seurauksena tehty kansainvälistä suojelua saaneille erittäin vaikeaa. Pelkästään hakemuksen jättämisen liittyvä byrokratia ja kustannukset estävät monien perheiden mahdollisuudet viettää yhteistä elämää.

Perheenyhdistämishakemusta ei saa enää laittaa vireille Suomesta käsin, vaan pakolaisen perheenjäsenen on tehtävä se itse heitä lähimpänä olevassa Suomen suurlähetystössä. Lisäksi perheenjäsenen on oleskeltava laillisesti maassa, kun hakemus jätetään. Monelle pakolaiselle passin tai viisumin hankkiminen on mahdotonta, ja hakeminen estyy. Jokaisen perheenjäsenen on oltava mukana matkalla.

Hakemusta varten perheenjäsenillä on oltava matkustusasiakirjat ja esimerkiksi syntymä- ja avioliittotodistukset perhesiteen todistamiseksi. Näiden hankkiminen on usein hidasta tai jopa mahdotonta sotaa käyvissä maissa. Usein myös perheenjäsenet ovat jo joutuneet pakenemaan kotimaastaan eikä palaaminen asiakirjoja hankkimaan olisi edes mahdollista. Matkoja lähetystöön voi olla useita, ja hakijoiden on katettava itse hakemus-, viisumi-, käänös- ja tulkkauskulut.

Byrokratiaan vuonna 2012 tehdyt kiristykset romahduttivat hakemusten määrän. Laskua tuli vuodessa 70 prosenttia. Vuoteen 2011 mennessä kansainvälistä suojelua saaneiden perhesidehakemuksia jätettiin noin 2000 vuodessa, vuoden 2012 jälkeen hakemuksia on ollut noin 600 vuodessa (2011: 1907; 2012: 599; 2013: 594; 2014: 625; 2015: 770).

Luonnoksessa esitetyt perheenyhdistämispäätöksiä koskevat tilastot antavat perheenyhdistämisen nykyisestä tasosta vääristyneen kuvan, sillä useat myönteiset päätökset koskevat ennen vuoden 2012 kiristyksiä vireille laitettuja hakemuksia.

Luonnoksen mukaan ”maahanmuuttovirasto arvioi aiempien kokemusten perusteella, että yhtä myönteistä turvapaikkapäätöstä kohden tehdään keskimäärin kolme perheenyhdistämishakemusta”. Tilastot eivät kuitenkaan millään tavoin tue tätä arviota.

Suomesta on viime vuosina myönnetty kansainvälistä suojelua vuosittain noin tuhannelle henkilölle (2015: 1628, 2014: 994, 2013: 1347). Mikäli yhtä myönteistä päätöstä kohti olisi odotettavissa kolme perhesidehakemusta, tulisi hakemusten määrän olla viime vuosiin verrattuna moninkertainen, noin 4500–6000 per vuosi. Noin 600 vuosittaista hakemusta kertoo siitä, että edelliset kiristykset ovat tehneet jo nykyään perheenyhdistämisen hakemisesta monelle käytännössä mahdotonta. Tilastojen perusteella **noin puolet kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäsenistä ei saa perhesidehakemusta vireille lainkaan**. Todellisuudessa kyse lienee huomattavasti suuremmasta osasta, sillä yhtä perheenkokoajaa kohti voi olla useampia perheenjäsenten hakemuksia vireillä.

Hakemusten jättämisen lisäksi myös perusteita perheenyhdistämiselle on jo kiristetty.

Kiristysten seuraukset ovat kohdistuneet erityisen voimakkaasti yksin Suomeen tulleisiin pakolaislapsiin.

Nykylain mukaan Suomessa elävän pakolaislapsen on oltava alle 18-vuotias vielä silloin, kun päätös tehdään. Prosessit kestävät suositusajoista huolimatta ja yllä kuvatuista byrokraattisista haasteista johtuen vuosia, joten 15–16-vuotiaina saapuvat lapset eivät nykyäänkään saa perhettään Suomeen.

Myös tämä näkyy tilastoissa, joita ei luonnoksessa avata lainkaan. Viime vuosina vain harva kansainvälistä suojelua saaneen huoltaja on päässyt jättämään hakemuksen, ja vielä harvempi saanut oleskeluluvan. Vuonna 2015 tehtiin alaikäisten huoltajien perheenyhdistämishakemuksiin 20 päätöstä, joista 5 oli myönteisiä. Vuonna 2014 myönteisten päätösten suhde päätösten kokonaismäärään oli 10 / 43, vuonna 2013 1 / 157, vuonna 2012 1 / 37. Vuonna 2011 päätöksiä ei tehty lainkaan.

Tilastot osoittavat vuoden 2010 kiristysten käytännössä lopettaneen huoltajien Suomeen pääsyn kokonaan: viiden viime vuoden aikana vain 17 huoltajaa on saanut oleskeluluvan Suomeen. Tätä ei ole syytä entisestään vaikeuttaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on kiinnittänyt valtion kotouttamisohjelman luonnoksessa huomiota ilman huoltajaa Suomessa oleskelevien haavoittuvaan asemaan. Luonnoksessa todetaan nuorten keskittymisen koulunkäyntiin vaikeutuvan, jos joutuu päivittäin kantamaan huolta omaisistaan. Lisäksi ilman huoltajaa Suomessa elävät nuoret ovat TEM:n mukaan alttiita väkivaltaisten radikaaliryhmien rekrytoijille.

Perheenyhdistäminen on hallittu maahantulokeino

Perheenyhdistämisen tukeminen ehtojen kiristysten sijaan olisi hallittu ja turvallinen maahantulon tapa. Hallitus peräänkuuluttaa hallittua maahanmuuttoa, ja perheenyhdistäminen on juuri sitä: prosessin aikana tarkastetaan huolellisesti henkilön taustat ja perheside, ja perheenjäsenet saapuvat Suomeen laillisesti ja turvallisesti. Tällöin perheenjäsenet eivät joudu perheenkokoajan tapaan turvautumaan salakuljettajiin ja matkaamaan vaarallisia reittejä pitkin perheensä luokse Suomeen.

Myös luonnoksessa kiinnitetään huomiota siihen, että turvapaikanhaku saattaa perheenyhdistämisen tiukennusten vuoksi lisääntyä. On jo esimerkkejä siitä, että perheenjäsenet ovat kielteisen perheenyhdistämispäätöksen vuoksi lähteneet itsenäisesti Suomeen hakemaan turvapaikkaa. Heille on myös myönnetty kansainvälistä suojelua.

Toissijaista suojelua saaneille saattaa tulla riskeistä huolimatta taloudellisesti kannattavammaksi ja käytännössä helpommaksi vaihtoehdoksi lähettää perhe salakuljettajien matkassa Suomeen kuin pyrkiä saavuttamaan kohtuuton tuloraja ja perheenyhdistämishakemukseen liittyvät muut kustannukset. Tämä on vastoin hallituksen tavoitteita hallitusta maahanmuutosta. **Lakiluonnoksen pyrkimys vähentää Suomen houkuttelevuutta turvapaikanhakumaana kääntyy itseään vastaan.**

Toimeentulorajaa ei tule asettaa kansainvälistä suojelua saaneille

Suomen Pakolaisapu vastustaa esitettyä toimeentuloedellytyksen laajennusta koskemaan kansainvälistä suojelua saavien perheenyhdistämishakemuksia.

Lakiesityksen toteutuessa myös kansainvälistä suojelua saaneille asetettaisiin toimeentuloedellytys. Kansainvälistä suojelua saaneiden on keskimäärin vaikeampi työllistyä kuin muiden maahanmuuttajien tai valtaväestön. Vaikka työllistyminen on kaikkien etu, humanitaarisista syistä muuttavien ensisijainen syy Suomeen muuttoon on nimenomaan humanitaarinen. Työllistymiseen, kielen opiskeluun ja kotoutumistoimiin vaikuttaa huomattavasti se, että perhe saadaan niin ikään turvaan. Vasta sen jälkeen kotoutuminen voi todella onnistua.

Toimeentulorajat ovat jo nyt kohtuuttomat, ja viitteellisiksi tarkoitettuja toimeentulorajoja on noudatettu perhesidepäätöksissä hyvin kirjaimellisesti. Tulorajoja tulisi muidenkin siirtolaisten osalta kohtuullistaa, sillä harva suomalainenkaan pääsee vaadittuun ansiotasoon. Pakolaisapu ei pidä perusteltuna toimeentuloedellytyksen laajentamista koskemaan Suomen kansalaisia. **Oikeus perhe-elämän viettoon ei voi olla ansiosidonnainen oikeus.**

Luonnoksessa kirjoitetaan: ”Jos toimeentuloedellytys täyttyy, niin ei olisi tarkoitettu pohdittavaksi perhe-elämän katkeamattomuutta tai tosiasiallisen huoltosuhteen olemassaoloa yksinomaan ajan kulumisen perusteella.” Kielteisiä perheenyhdistämispäätöksiä perustellaan usein sillä, että perheside on erillään vietetyn ajan vuoksi katkennut. Mikäli toimeentuloedellytys ulotetaan koskemaan kansainvälistä suojelua saaneita, erillään vietetty aika ei voi olla enää peruste kielteisiin päätöksiin, sillä vaadittuun tulotasoon pääseminen vie pakolaistaustaisilta henkilöiltä vuosia.

Vaikka laki ei määrittelekään toimeentuloedellytyksen euromääräistä tasoa, tulisi sitä käytännössä merkittävästi kohtuullistaa. Luonnoksessa toimeentuloedellytyksestä ei poikettaisi edes silloin, kun perheenkokoajana on alaikäinen lapsi. Lakiin tulisikin vahvemmin määritellä poikkeamisedellytys: lapsen edun on oltava päätöksenteossa keskeistä, ja mikäli toimeentuloedellytys asetetaan, tulee siitä olla mahdollista poiketa erityisesti, kun perheenkokoajana on lapsi.

Muutoksella asetetaan kansainvälistä suojelua saavat eriarvoiseen asemaan keskenään.

Tämä ei ole tarkoituksenmukaista, sillä kaikkien myönteisen päätöksen saaneiden kohdalla on todettu tarve kansainväliseen suojeluun. Tällöin myös perheenjäsenet ovat kansainvälisen suojelun tarpeessa. Kuten luonnoksessa todetaan, toissijaista suojelua saavat saattavat alkaa valittaa myönteisestä päätöksestä, jotta toimeentuloedellytykseen liittyvä aikaraja vältettäisiin. Tämä ruuhkauttaa hallinto-oikeudet, jotka kasvaneen hakijamäärän vuoksi ovat ruuhkautumassa muutenkin. Valitusten käsittely lisää myös taloudellisia kustannuksia.

Myös Euroopan komissio on asiassa selväsanainen: kaikilla kansainvälistä suojelua saavilla tulee olla yhtäläinen oikeus perheenyhdistämiseen.

”Komissio kuitenkin korostaa, ettei direktiiviä pidä tulkita siten, että se velvoittaisi jäsenvaltiot epäämään väliaikaista tai toissijaista suojelua saavilta oikeuden perheen yhdistämiseen. Se katsoo, että toissijaista suojelua saavan henkilön humanitaarisen avun tarve ei eroa pakolaisten tarpeesta, ja kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön säännöt, joilla pakolaisille sekä väliaikaista ja toissijaista suojelua saaville henkilöille myönnetään samanlaiset oikeudet. Molempien suojeluasemien samankaltaisuus vahvistetaan myös aseman määrittelyä koskevan direktiivin 2011/95/EU uudelleenlaaditussa tekstissä osana EU:n turvapaikkapakettia. Vaikka tilanne ei kuuluisikaan Euroopan unionin oikeuden piiriin, jäsenvaltioiden on silti noudatettava Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 ja 14 artiklaa.” (Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle oikeudesta perheen yhdistämiseen annetun neuvoston direktiivin 2003/86/EY soveltamista koskevista ohjeista, 2014, s. 26)

Määräaika ei tule asettaa turvapaikan saaneille

Yllä esitellyt hakemuksen vireillepanoon liittyvät haasteet tekevät turvapaikan saaneille perheen yhdistämishakemuksen vireillepanon kolmen kuukauden aikarajan puitteissa hyvin vaikeaksi. EU-maat noudattavat aikarajan suhteen hyvin erilaisia käytäntöjä, eikä direktiivi velvoita Suomea asettamaan määräaika toimeentuloedellytyksen käyttöönotolle lainkaan. **Pakolaisapu vastustaa aikarajan asettamista turvapaikan saaneiden perheen yhdistämishakemusten vireillepanolle.**

Mikäli määräaika asetetaan, tulisi kolmen kuukauden sijaan harkita pidemmän aikarajan asettamista edellä esitetyt hakemuksen jättöön liittyvät seikat huomioiden. Mikäli aikarajan käyttöönottoon päädytään, tulisi se ulottaa myös muille kansainvälistä suojelua saaneille, ja siten välttää toimeentuloedellytyksen vaatiminen välittömästi myös toissijaista suojelua saaneiden perheenjäseniltä. Myös perheenjäsenet ovat lähtökohtaisesti kansainvälisen suojelun tarpeessa. Esimerkiksi Belgiassa käytössä oleva vuoden aikaraja olisi huomattavasti kohtuullisempi haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten hakemusten vireillepanoon ennen toimeentuloedellytyksen vaatimista.

Alankomailla on käytössä kolmen kuukauden aikaraja, ja naapurimaa Belgiassa vuoden. Kuitenkin molempiin maihin tuli viime vuoden ensimmäisen kolmen neljänneksen aikana saman verran turvapaikanhakijoita. Belgian pakolaisten kannalta parempi perheen yhdistämislainsäädäntö ei toiminut niin sanottuna vetotekijänä, eikä Belgiassa ole aikeena kiristää lainsäädäntöä. **Hallitus perustele perheen yhdistämiskiristyksiä nimenomaan vetotekijöiden vähentämisellä, mutta selvää näyttöä perheen yhdistämislainsäädännön ja tiettyyn maahan hakeutumisen suhteen ei ole.** Eurooppaan saapuneet ihmiset ovat pitkälti salakuljettajien antamien harhaisten tietojen varassa, eivätkä tunne eri maiden lainsäädäntöä pakolaisten oikeuksien suhteen, toisin kuin luonnoksessakin annetaan hetkittäin ymmärtää.

Kolmen kuukauden aikaraja asetetaan luonnoksen mukaan myös kiintiöpakolaisille siitä hetkestä lähtien, kun henkilö saa tiedon hyväksymisestään pakolaiskiintiöön. Hyväksymispäätöksestä voi kuitenkin pahimmillaan mennään vuosia ennen kuin henkilö pääsee muuttamaan Suomeen. Vaikka kiintiöpakolaiset tulevat usein perhekunnittain Suomeen, on aikarajan asettaminen kohtuuton ja täysin epärealistinen luonnoksessa esitetyllä tavalla. Käytännössä se tarkoittaisi sitä, että perheenjäsenten olisi lähdettävä pakolaisleiriltä lähimpään Suomen suurlähetystyön hakemaan perheen yhdistämistä ilman, että kukaan perheenjäsenistä on vielä matkustanut Suomeen. **Mikäli määräaika asetetaan myös kiintiöpakolaisille, tulisi se asettaa alkavaksi aikaisintaan siitä hetkestä, kun henkilö saapuu Suomeen.**

On myös epäselvää, miten samanaikaisesti vireillä oleva lakiesitys (HE 2/2016) vaikuttaa tiedoksiantoon, mikäli myönteistä turvapaikkapäätöstä ei tarvitse jatkossa antaa tiedoksi henkilökohtaisesti. Miten varmistetaan, että myönteisen päätöksen saanut saa riittävästi tietoa perheen yhdistämisen prosessin vireillepanoon määrääjän puitteissa?

Vaihtoehtoiset ratkaisumallit

Pakolaisapu pitää hyvänä asiana, että asumisaikavaatimusta, kotoutumisedellytystä, asuntoedellytystä tai sairausvakuutusedellytystä ei esitetään perheen yhdistämisen ehdoiksi. Nämä eivät kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, etteikö toimeentuloedellytyksen vaatiminen olisi kansainvälistä suojelua saaville kohtuuton.

EU-direktiivi ei velvoita Suomea muuttamaan lainsäädäntöä mihinkään suuntaan. Pakolaisapu näkee ainoana, perusteltavissa olevana vaihtoehtona kansainvälistä suojelua saaneiden perheen yhdistämisen helpottamisen. Yllä esitetyt tilastot osoittavat, kuinka hankalaa se on jo nyt – lisäkiristykset eivät ole vaihtoehto.

Lain valmistelu

Hallitus on antanut luonnoksen kiireellisenä. Lausuntokierrokselle annettiin oikeusministeriön suosituksiin nähden puolet lyhyempi määräaika, mikä vaikuttaa lausuntojen riittävään valmisteluajankäyttöön.

Kiireellisyyttä vastaan puhuu myös se, että **edellisten kiristysten vaikutukset eivät ole lainvalmistelijoiden tiedossa**. Luonnoksessa on hyödynnetty sisäministeriön vuonna 2012 tekemää selvitystä ulkomaalaislain perheen yhdistämissäännösten tarkistamisen taustaksi. Selvityksessä todettiin, että vuoden 2010 kiristysten vaikutuksista ei ollut vielä selvityksen tekohetkellä riittävästi tietoa. Selvityksessä todettiin myös, että biometrinen tunnistaminen käyttöönnotto merkitsevät suurta muutosta kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäsenille.

Tilastot osoittavat muutosten vaikutukset, mutta kattavaa selvitystä näistä eri kiristysten vaikutuksista ei ole tehty. Lakiesityksen perustaminen vuonna 2012 tehtyyn selvitykseen ei ole riittävä, sillä edellisten kiristysten seuraukset näkyvät viiveellä. **Tästä syystä Pakolaisapu katsoo, että ennen uusia kiristyksiä kansainvälistä suojelua saaneiden perheen yhdistämiseen edellisten seuraukset tulisi kattavasti arvioida.** Lakihanke tulisi jäädyttää siihen asti, kunnes riittävä selvitys on tehty.

Lain voimaantulo

Luonnoksessa esitetään, että laki tulisi voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen. Toissijaista suojelua saavien osalta sovellettaisiin ratkaisuhetkellä voimassa olevaa lakia, eli mahdollinen toimeentuloedellytys tulisi voimaan jo ennen lakimuutosta jätetyille hakemuksille takautuvasti. Tämä ei ole hyvän hallintotavan mukaista. Esitetty taannehtivat säädös on vastoin ennakoitavuuden edellytystä hyvän hallinnon takeena. **Pakolaisapu vastustaa sitä, että hakemuksen jättämisen jälkeen lisätään merkittäviä uusia edellytyksiä luvan saamiselle, jotka eivät olleet tiedossa hakijan jättäessä hakemusta.** Tämä on erityisen tärkeää tilanteessa, jossa kyseessä on perus- ja ihmisoikeuksien kavennus. Ei myöskään ole yhdenvertaisuusnäkökulmasta perusteltua, että eri ryhmille asetetaan myös lain voimaantulon suhteen eri ehdot.

Riippuvuus muista esityksistä

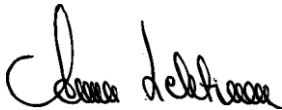
Lakihankkeita on käynnissä useita samaan aikaan, ja joulukuussa julkaistun hallituksen turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman perusteella voi odottaa lakiesitysten määrän lisääntyvän. Miten perheenyhdistämisoikeus suhteutetaan esimerkiksi hallituksen toimintaohjelmassa kaavailemiin oleskelulupien määräaikaisuuksiin?

Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee valtion kotouttamisohjelmaa, jossa perheenyhdistämisen nykytilaakin pidetään kotoutumista hidastavana tekijänä. TEM esittää perheenyhdistämisen arviointia suhteessa erityisesti nuorten kotoutumiseen, mutta tällä aikataululla sitä ei ehditä ennen uusien kiristysten voimaantumista tehdä.

Oleskeluluvan hakemista oli tarkoitus helpottaa helmikuussa 2016 avaamalla sähköinen hakupalvelu, mutta hakupalvelun käyttöönottoa viivästyttiin lakiesityksen vuoksi. Samaan aikaan sisäministeriö kuitenkin ilmoitti ottavansa käyttöön hakemusmaksut myös kansainvälistä suojelua saaneiden perheenyhdistämishakemuksiin (SM 17.2.2016). Olisi johdonmukaista jädäyttää myös tämä aie perheenyhdistämisen lakiesityksen käsittelyn ajaksi.

Kunnioittavasti,

Suomen Pakolaisapu ry

Annu Lehtinen, toiminnanjohtaja

Lisätiedot:

Viestintäpäällikkö Kaisa Väkiparta, kaisa.vakiparta@pakolaisapu.fi, 040 560 0772.

Suomen Pakolaisapu

Suomen Pakolaisapu tukee pakolaisia ja siirtolaisia toimimaan aktiivisesti arjessa ja yhteiskunnassa. Pakolaisapu on kansainvälisen pakolaistyön asiantuntija, jonka tärkein tehtävä on edistää pakolaisten perusoikeuksia.

Pakolaisapu on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö. Järjestö on YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n yhteistyökumppani. Pakolaisapu on perustettu vuonna 1965. Pakolaisavulla on 21 jäsenjärjestöä ja yli 400 henkilöjäsentä.